

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
P S 1 1 1 G	3 0 0 1	2 0 1 8 - 0 8 - 2 4
Kursnamn	Psykologi GR (A), Kris och katastrofpsykologi för individ...	
Provnamn	Tentamen	
Ort	Östersund	
Termin	H18	
Ämne	Psykologi	

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Avdelningen för psykologi

Campus Östersund

UPPSAMLINGSTENTAMEN: Kris och katastrofpsykologi för individer och grupper, DEL 1, PS111G, VT-2018

Välkommen till detta tredje tentamenstillfälle!

Datum: fredagen den 24 augusti 2018

Hjälpmedel: inga

Maxpoäng: 58 poäng

Examinator: Kerstin Weimer

Innan Du sätter igång, tänk på följande:

- Läs frågorna noggrant och skriv dina svar tydligt och läsligt. Börja besvara varje ny fråga på ett *nytt* pappersark
- Tänk på att skriva din kod på varje nytt blad.
- Dina svar ska ha en tydlig förankring i litteraturen (kursböcker, föreläsningmaterial, artikel)

Lycka till!

Kerstin

1. När det gäller bemötande av människor som drabbas av en kris, katastrof eller svår händelse finns idag en stor kunskap inom området för *krisstöd*. I kurslitteraturen beskrivs *krisstöd* främst av Brolin, Calleberg & Westrell (2016) och Hedrenius & Johansson (2013) men även av Socialstyrelsen (2008). Redogör för huvuddragen i vad som menas med *krisstöd*, genom att välja en definition utifrån kurslitteraturen. Vad syftar man på när man ger *krisstöd* och vad kan krisstödet bestå av enligt den litteratur du refererar till? (4 poäng)
2. Det är inte krisen, katastrofen eller den svåra händelsen i sig som avgör hur en person reagerar på den, utan reaktionerna avgörs av personens upplevelse och hur den tolkar händelsen.
 - a) När vi hamnar i en traumatisk eller hotfull situation aktiveras kroppens "kamp- och flyktreaktion" ("fight – or flight response") som består av ett stort antal kroppsliga reaktioner. Samtidigt sker en mängd olika mentala och känslomässiga reaktioner som bland annat beskrivs av Brolin, Calleberg & Westrell (2016) samt av National Child Traumatic Stress Network & National Center for PTSD, 2006 citerad i Hedrenius & Johansson (2013). Ange minst sex sådana mentala och känslomässiga reaktioner. (6 poäng)
 - b) Ett antal reaktioner som uppträder kort efter en krishändelse kan uppfylla kriterier för diagnosen *akut stressyndrom*, en diagnos som definieras enligt DSM-5 av American Psychiatric Association, (2014) utifrån 3 olika kriterier. Benämna några av de faktorer som ingår i var och en av de tre kriterierna för denna diagnos. (6 poäng)
3. Vad gäller barn och trauma så börjar påverkan på barnet redan som embryo i den miljö som omger det i och utanför moderkakan, men även via gener av den miljö som embryots tidigare släktingar levde i vilket studeras inom området *epigenetik*. Förklara vad som menas med begreppet *epigenetik*, vilka miljö- och livsstilsfaktorer som visat sig ha genpåverkan samt vilka konsekvenser miljö och livsstil kan ha över generationer. (8 poäng)
4. Krisreaktioner hos barn kan skilja sig från hur vuxna reagerar på svåra händelser. Ange några specifika krisreaktioner som är vanliga hos förskolebarn i åldern 1 - 5 år. (4 poäng)
5. Vissa personer har svårt att återhämta sig efter en kris, ett trauma eller en svår händelse vilket betyder att de ligger kvar på höga nivåer av kroppsliga reaktioner enligt "kamp- och flyktreaktion" även en lång tid efter händelsen. Dessa personer kan uppfylla kriterierna för diagnosen Post Traumatic Stress Disorder (PTSD) enligt DSM-5 av American Psychiatric Association, (2014).
 - a) Ange och beskriv de fem huvuddimensioner som ingår i diagnosen PTSD. (10 poäng)

b) Enligt Dyregrov (2002) finns ett antal riskfaktorer för att utveckla PTSD. Ange minst fem av dessa riskfaktorer. (5 poäng)

6. För att kunna förbereda oss på, eller undvika, vissa kriser och svåra händelser förutsätter det att vi tar varningar som ges på allvar. Det väsentliga är hur vi uppfattar och tolkar en eventuell riskbild, vår *riskperception*. Objektiva fakta och definitioner av sannolikhet för inträffande och konsekvenser i form av skada eller förlust, har ofta dålig överensstämmelse med människors subjektiva uppfattning och tolkning av risker (Enander i Johansson & Küller (2005). Ange minst fem faktorer kopplade till riskkällan som gör att vi tenderar att bedöma risker som större än de egentligen är. (5 poäng)
7. Ett effektivt ledarskap i vardagen kan underlätta hanteringen av en krissituation i en organisation. Kurslitteraturens Brolin, Calleberg & Westrell (2016), beskriver i en modell av Larsson & Kallenberg (2006) olika ledarstilar: *icke-ledarskap*, *utvecklande ledarskap* och *konventionellt ledarskap*. Beskriv var och en av dessa ledarskapsstilar och vilka konsekvenser de kan ha i krissituationer. (6 poäng)
8. Människor skiljer sig åt avseende *resiliens*, förmågan till återhämtning, att återgå till sin tidigare funktionsnivå. I kurslitteraturens Hedrenius & Johansson (2013) beskriver Southwick et al. 2005 och Bonanno et al. 2005 ett antal individuella och externa faktorer som påverkar motståndskraften hos individer efter svåra och traumatiska händelser. Ange några av dessa faktorer. (4 poäng)